



Nutnosť obmedzenia slobody pohybu a pobytu občana Únie alebo jeho rodinného príslušníka, ktorý je podozrivý z účasti na páchaní vojnových zločinov v minulosti, sa musí posúdiť individuálne

Toto posúdenie predpokladá vyváženie hrozby, ktorú predstavuje dotknutá osoba pre základné záujmy hostiteľskej spoločnosti na jednej strane a ochrany práv občanov Únie a ich rodinných príslušníkov

Vec C-331/16

K. má štátnu príslušnosť Chorvátska a Bosny a Hercegoviny a pricestoval do Holandska spolu so svojou manželkou a nepľnoletým synom v roku 2001. Tri po sebe nasledujúce žiadosti o azyl boli zamietnuté, pričom k poslednej z nich bol pripojený zákaz vstupu na štátne územie. V tom istom roku K. požiadal v nadväznosti na pristúpenie Chorvátskej republiky k Európskej únii o zrušenie tohto zákazu. V roku 2015 holandské orgány tejto žiadosti vyhoveľi, však zároveň rozhodli, že K. je nežiaduci na holandskom území, pretože sa dopustil vojnových zločinov a zločinov proti ľudskosti, ktoré spáchali špeciálne jednotky bosnianskej armády. Podľa týchto orgánov ochrana verejného poriadku a verejnej bezpečnosti vyžaduje, aby sa urobilo všetko na zabránenie tomu, aby holandskí občania prichádzali do styku s osobami, ktoré vo svojej krajine pôvodu spáchali vojnové zločiny. Predovšetkým orgány chceli zabrániť tomu, aby sa obeť, ktoré trpeli v dôsledku konaní vytýkaných K., alebo ich rodinní príslušníci mohli ocitnúť v jeho prítomnosti v Holandsku. Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Middelburg (súd v Haagu, zasadaajúci v Middelburgu, Holandsko), ktorému bola táto vec predložená, rozhodol položiť Súdnu dvoru otázku výkladu smernice Únie o práve občanov Únie na slobodný pohyb a pobyt¹.

Vec C-366/16

H. F., afganský štátny príslušník, pricestoval do Holandska v roku 2000 a podal v ňom žiadosť o azyl, ktorá bola zamietnutá. V roku 2011 sa H. F. a jeho dcéra usadili v Belgicku. Potom, ako viackrát bezúspešne požiadal o povolenie na pobyt v tejto krajine, H. F. podal v roku 2013 novú žiadosť ako rodinný príslušník občana Únie, pretože jeho dcéra mala holandskú štátnu príslušnosť. Zamietnutie zo strany belgických orgánov sa zakladá na informáciách obsiahnutých v spise konania o azyle H. F. v Holandsku. Z tohto spisu vyplýva, že H. F. sa mal podieľať na vojnových zločinoch alebo zločinoch proti ľudskosti alebo mal dávať rozkazy k páchaniu takýchto zločinov v súvislosti s úlohami, ktoré plnil. Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (Rada pre cudzinecké spory, Belgicko), ktorej bola táto vec predložená, sa rozhodla položiť prejudiciálne otázky Súdnemu dvoru. Pýta sa najmä na súlad rozhodnutia o zamietnutí pobytu so smernicou Únie o práve občanov Únie na slobodný pohyb a pobyt.

Vo svojom rozsudku z dnešného dňa Súdny dvor najskôr pripomína, že členské štáty môžu prijať opatrenia, ktoré obmedzujú slobodu pohybu a pobytu občana Únie a jeho rodinných príslušníkov bez ohľadu na jeho štátnu príslušnosť predovšetkým na základe dôvodov verejného poriadku

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, 2004, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46).

a verejnej bezpečnosti. Na obmedzenia slobody pohybu a pobytu občana Únie (alebo štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý je rodinným príslušníkom tohto občana), voči ktorému bolo členským štátom v minulosti prijaté rozhodnutie o vylúčení z postavenia utečenca, pretože existujú vážne dôvody domnievať sa, že sa dopustil vojnových zločinov, trestných činov proti ľudskosti alebo činov, ktoré sú v rozpore s cieľmi a zásadami Organizácie Spojených národov, sa môže vzťahovať pojem opatrenia prijaté z dôvodov „verejného poriadku“ alebo „verejnej bezpečnosti“ v zmysle smernice.

Podľa Súdneho dvora skutočnosť, že voči dotknutej osobe bolo v minulosti vydané rozhodnutie o vylúčení z postavenia utečenca, nemôže automaticky viesť k záveru, že jej samotná prítomnosť na území hostiteľského členského štátu predstavuje skutočnú, existujúcu a dostatočne vážnu hrozbu pre základný záujem spoločnosti. **Pred prijatím opatrenia založeného na dôvodoch verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti je preto potrebné individuálne posúdenie každého prípadu.**

Konštatovanie existencie takejto hrozby musí byť založené na posúdení osobného správania daného jednotlivca, berúc do úvahy zistenia uvedené v rozhodnutí o vylúčení z postavenia utečenca, ako aj dôkazy, na ktorých je toto rozhodnutie založené, najmä povahu a závažnosť trestných činov alebo konaní, ktoré sú tomuto jednotlivcovi vytýkané, stupeň jeho osobnej účasti na tejto trestnej činnosti, prípadnú existenciu dôvodov na zbavenie trestnej zodpovednosti, ako aj existenciu či neexistenciu odsúdenia. Toto celkové posúdenie musí tiež zohľadniť čas, ktorý uplynul od predpokladaného spáchania týchto trestných činov alebo konaní, ako aj následné správanie uvedeného jednotlivca, najmä pokiaľ ide o otázku, či sa toto správanie u neho naďalej vyznačuje postojom, ktorý ohrozuje základné hodnoty Európskej únie, spôsobom, ktorý môže narušiť pokoj a fyzickú bezpečnosť obyvateľstva.

Súdny dvor tiež uvádza, že aj keď sa zdá málo pravdepodobné, že by sa takéto trestné činy alebo konania mohli zopakovať mimo ich osobitného historického a spoločenského kontextu, **správanie dotknutej osoby, ktoré preukazuje, že u nej pretrváva postoj, ktorý ohrozuje základné hodnoty EÚ, akými sú ľudská dôstojnosť a ľudské práva, môže v jej prípade predstavovať skutočnú, existujúcu a dostatočne vážnu hrozbu pre základný záujem spoločnosti** v zmysle smernice.

Toto posúdenie predpokladá vyváženie hrozby, ktorú správanie dotknutej osoby predstavuje pre základné záujmy hostiteľskej spoločnosti, na jednej strane a ochrany práv, ktoré občanom Únie a ich rodinným príslušníkom vyplývajú zo smernice, na druhej strane.

Súdny dvor sa napokon domnieva, že na účely prijatia rozhodnutia o vyhostení v súlade so zásadou proporcionality treba najmä zohľadniť povahu a závažnosť konania vytýkaného dotknutému jednotlivcovi, trvanie a prípadne legálnosť jeho pobytu v hostiteľskom členskom štáte, obdobie, ktoré uplynulo od tohto konania, jeho správanie počas tohto obdobia, stupeň jeho aktuálnej nebezpečnosti pre spoločnosť, ako aj pevnosť jeho sociálnych, kultúrnych a rodinných väzieb s týmto členským štátom.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499